

शीलमिति ॥ १ ॥ २ ॥ युक्तं युद्धं विनैव राज्यार्थदानं कर्तौ करिष्यति ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ पर्वतान्महत्तरां अविचाल्यत्वेन दुमान्महत्तरां च फलप्रदर्शकत्वेन ॥ ६ ॥ दुर्लभा दुर्जया ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥

युधिष्ठिर उवाच शीलं प्रधानं पुरुषे कथितं ते पितामह ॥ कथं त्वाशा समुत्पन्ना या चाशा तद्वदस्व मे ॥ १ ॥ संशयो मे महानेष समुत्पन्नः पितामह ॥ छेत्ता च तस्य नान्यो स्ति त्वत्तः परपुरंजय ॥ २ ॥ पितामहाशामहती ममासीद्वि सुयोधने ॥ प्राप्ते युद्धे तु तद्युक्तं तत्कर्ता यमिति प्रभो ॥ ३ ॥ सर्वस्याशा सुमहती पुरुषस्योपजायते ॥ तस्यां विहन्यमाना या दुःखोन्मृत्युर्न संशयः ॥ ४ ॥ सोऽहं हताशो दुर्बुद्धिः कृतस्तेन दुरात्मना ॥ धार्तराष्ट्रेण राजेंद्र पश्य मं दाल्मतां मम ॥ ५ ॥ आशं महत्तरां मन्ये पर्वतादपि सद्गुमात् ॥ आकाशादपि वाराजन्न प्रमेयैव वा पुनः ॥ ६ ॥ एषा चैव कुरुश्रेष्ठ दुर्विचिंत्या सुदुर्लभा ॥ दुर्लभत्वाच्च पश्यामि किमन्यदुर्लभंततः ॥ ७ ॥ भीष्म उवाच अत्र ते वर्तयिष्यामि युधिष्ठिर निबोधत ॥ इति हासं सुमित्रस्य निर्वृत्तमृषभस्य च ॥ ८ ॥ सुमित्रो नाम राजर्षिर्हहयो मृगयांगतः ॥ स सारसमृगं विध्वा बाणेनानतपर्वणा ॥ ९ ॥ समृगो बाणमादाय ययावमिति विक्रमः ॥ स च राजा बलात्तूर्णं स सारमृगयूथपं ॥ १० ॥ ततो निधंस्य लंचैव समृगो द्रवदाशुगः ॥ मुहूर्तमिव राजेंद्र समेन स पथागमत् ॥ ११ ॥ ततः सराजा तारुण्यादौ रसेन बलेन च ॥ स सारबाणासनभृत्सखद्गोसौ तनुत्रवान् ॥ १२ ॥ ततो न दान्नदी श्वेव पल्वलानिव नानि च ॥ अतिक्रम्याभ्यतिक्रम्य स सारैको वने चरः ॥ १३ ॥ स तु कामान्दृष्ट्वा गोरान्नासाद्या साधतं दृष्ट्वा ॥ पुनरभ्यतिज वनो जवेन महता ततः ॥ १४ ॥ स तस्य बाणैर्बहुभिः समभ्यस्तो वने चरः ॥ प्रक्रीडन्निव राजेंद्र पुनरभ्येति चांतिकं ॥ १५ ॥ पुनश्च जवमास्थाय जवनो मृगयूथपः ॥ अतीत्यातीत्य राजेंद्र पुनरभ्येति चांतिकं ॥ १६ ॥ तस्य मर्मच्छिदं घोरं तीक्ष्णं चाभिन्नकर्शनः ॥ समादाय शरं श्रेष्ठं कर्मकेतुतथा स्तजत् ॥ १७ ॥ ततो गव्यूतिमात्रेण मृगयूथपथपः ॥ तस्य बाणपथं मुक्त्वा तस्थिवाग्रहसन्निव ॥ १८ ॥ तस्मिन्निपति तेषां भूमौ ज्वलित तेजसि ॥ प्रविवेश महारण्यं मृगो राजाप्यथा द्रवत् ॥ १९ ॥ इति श्रीमहाभारते शांतिः ॥ राजधः ऋषभगीता सुपंचविंशोऽधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२५ ॥ ॥ १३ ॥ भीष्म उवाच प्रविश्य समहारण्यं तापसानामथाश्रमं ॥ आससाद ततो राजा श्रांतश्चोपाविश तदा ॥ १ ॥ तं कर्म कुंधरं दृष्ट्वा श्रमार्तं क्षुधितं तदा ॥ समेत्य ऋषयस्तस्मिन् नृजांचक्रुर्थाविधि ॥ २ ॥

॥ ११ ॥ बाणासनभृत् धनुर्धरः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ समभ्यस्तोविद्धः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ १९ ॥ इति शांतिपर्वणि राजधर्मशानुशासनपर्वणिलंकठीये भारतभाबदीपे पंचविंशधिकशत
तमोऽध्यायः ॥ १२५ ॥ ॥ १३ ॥ प्रविश्येति ॥ १ ॥ २ ॥